ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **D. L., s. r. o.**, zastoupený JUDr. Evou Koubovou, advokátkou, se sídlem Praha 2, Vinohradská 6, proti žalovanému: **Celní ředitelství Praha**, se sídlem Praha 1, Washingtonova 11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2003, č. j. 38 Ca 717/2002 - 55,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 21. 3. 2002, č. j. TOJ-174/2002, rozhodl Celní úřad Praha V. tak, že žalobce se dopustil porušení celních předpisů tím, že způsobil, že mu bylo propuštěno zboží na základě nesprávných údajů, když v rozhodnutí citovaných celních prohlášeních podaných Celnímu úřadu Praha V. uvedl v odst. 47 nesprávné základy pro vyměření poplatků, respektive celní hodnoty dováženého zboží (viz příloha č. 1 tohoto rozhodnutí). Za uvedené porušení, jímž došlo k naplnění skutkové podstaty celního deliktu ve smyslu § 293 písm. d) celního zákona, byla žalobci ve smyslu ustanovení § 299 odst. 1 písm. a) celního zákona uložena pokuta ve výši 200 000 Kč. Únik celního dluhu činil celkem 1 012 090 Kč, přičemž nesprávné údaje zjistil celní úřad následnou kontrolou dokladů. Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2002, č. j. 5138/02-01 rozhodl tak, že snížil uloženou pokutu na 100 000 Kč.

Žalobce napadl citované rozhodnutí žalovaného včas podanou žalobou, neboť se domníval, že celní orgán v rámci volného správního uvážení neposoudil dostatečně všechny okolnosti konkrétního případu ve všech souvislostech, tyto okolnosti dostatečně nezhodnotil, a proto uložená pokuta ve výši 100 000 Kč je těmto okolnostem zjevně nepřiměřená. K uvedené námitce sdělil, že při celním deklarování postupoval v souladu

s pokyny příjemce zboží, svého zákazníka, kterým byl Č. T. a. s., dále že k uvedení nesprávné celní hodnoty došlo neúmyslně, přičemž pochybení připisoval závadě na firemním softwaru, že celní úřad propustil zboží do navrženého režimu po ověření údajů v celním prohlášení, přičemž akceptoval údaje navržené deklarantem, byť pochybení deklarantky muselo být při minimální pečlivosti a pozornosti zřejmé na první pohled, a také, že obsah celního prohlášení a skutečnosti, podle nichž se zboží propustí, se stává součástí rozhodnutí celního úřadu a je povinností celního úřadu dbát, aby v jeho rozhodnutí byly uvedeny správné údaje. Žalobce rovněž namítal nedostatek napadeného rozhodnutí s ohledem na jeho formální náležitosti ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí je opatřeno razítkem „Vedoucí oddělení X: Bc. P. V.“, přičemž vně stojícím osobám není zřejmé, jaké je to oddělení, a rozhodnutí je evidentně podepsáno nikoliv Bc. V., ale jinou osobou.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 4. 12. 2003, č. j. 38 Ca 717/2002-55 žalobu zamítl. V odůvodnění předně uvedl, že při ústním jednání dne 4. 12. 2003 došlo k rozšíření žalobních bodů o důvod týkající se formálních náležitostí rozhodnutí správního orgánu II. stupně. Vzhledem k tomu, že k rozšíření žalobních bodů došlo až po lhůtě pro podání žaloby, soud k tomuto rozšíření nepřihlédl. Za důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí však soud nepovažoval ani námitku týkající se toho, že prvostupňové rozhodnutí obsahuje podpis jiné osoby, než osoby v ní uvedené, přičemž žalobci není zřejmé, jaké že je oddělení X. Soud totiž dospěl k závěru, že ze samotné skutečnosti, že vlastnoruční podpis pod napadeným rozhodnutím není podpisem vedoucího oddělení X, nelze dovodit rozpor s ustanovením § 47 odst. 5 správního řádu. Dané ustanovení stanoví pouze formální náležitosti písemného vyhotovení rozhodnutí, přičemž správní řád nezakotvuje, že by nedostatek těchto formálních náležitostí způsoboval neplatnost správního rozhodnutí (na rozdíl od úpravy podle § 31 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb.). I pokud by písemné vyhotovení rozhodnutí podepsala neoprávněná osoba, neznamenala by tato skutečnost, že se jedná o akt neplatný, nicotný. Pokud jde o tvrzení, že žalobce postupoval při celním deklarování v souladu s pokyny zákazníka, soud poukazuje na § 105 odst. 4 celního zákona, podle kterého za správnost údajů uvedených v celním prohlášení a pravost dokladů, kterými je doloženo, odpovídá deklarant. Obecně tak platí, že deklarant odpovídá i za sazební zařazení zboží v návrhu, kterým podáním jednotné celní deklarace činí, a jím uvedené nesprávné zařazení zboží může být při splnění dalších zákonných podmínek důvodem pro doměření cla, daní a poplatků na základě takového zjištění při následné kontrole. K žalobcem tvrzené povinnosti celního úřadu podle § 104 odst. 4 celního zákona, tedy, že v rozhodnutí celního úřadu by měly být uvedeny správné údaje, o což by měl celní úřad dbát, soud podotkl, že při propuštění zboží bez ověření platí, že údaje uvedené v celním prohlášení se stávají součástí rozhodnutí tak, jak je deklarant uvedl a vychází se tak z toho, že dostál povinnosti plynoucí s § 105 odst. 4 celního zákona. Jestliže v daném případě celní úřad provedl následnou kontrolu správnosti údajů v celním prohlášení, učinil tak v souladu s § 127 celního zákona. Soud dále konstatoval, že žalovaný výši pokuty dostatečně podrobně zdůvodnil, přičemž nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení. Závěrem soud uvedl, že v daném případě neshledal ani důvody pro užití svého moderačního práva ve smyslu § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) tak, jak navrhl žalobce, neboť soud dospěl k závěru, že pokuta nebyla uložena ve zjevně nepřiměřené výši.

Proti citovanému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů jeho nezákonnosti, neboť soud v předcházejícím řízení nesprávně právně posoudil námitky žalobce týkající se formálních nedostatků napadeného rozhodnutí, které mají za následek jeho nepřezkoumatelnost a nesrozumitelnost. Dle názoru stěžovatele trpí napadené rozhodnutí žalovaného formální vadou, když v jeho písemném vyhotovení není

uvedeno v rozporu s ustanovením § 47 odst. 5 správního řádu jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby, která rozhodnutí podepsala. Napadené rozhodnutí je opatřeno razítkem a údajem „Vedoucí oddělení X: Bc. P. V.“. Podpis, který je připojen k tomuto údaji však zcela evidentně nepatří Bc. V., ale úplně jiné, na rozhodnutí neoznačené osobě. Navíc není zřejmé, co se rozumí oddělením X. Uvedení oprávněné osoby má z hlediska zákona stejnou důležitost jako uvedení orgánu, který rozhodoval, či výroku rozhodnutí. Dle názoru stěžovatele není rozhodující, že správní řád výslovně neuvádí, že by nedostatek formálních náležitostí rozhodnutí stanovených v § 47 správního řádu způsoboval neplatnost formálních náležitostí, když tento důsledek je zřejmý ze smyslu zákonné úpravy, stejně tak by se nemohlo jednat o rozhodnutí, pokud by chyběl výrok či jiná náležitost uvedená v § 47 správního řádu, o které toto rovněž není výslovně uvedeno. Stěžovatel poukazuje i na další nedostatek napadeného rozhodnutí, kterým se měl soud zabývat a rozhodnutí zrušit i bez návrhu, a to, že výrok rozhodnutí je neurčitý a neúplný. Rozhodnutí celního orgánu prvního stupně o uložení pokuty bylo učiněné jedním výrokem ukládajícím pokutu a určujícím její výši, splatnost a místo plnění. Jestliže žalovaný takové rozhodnutí změnil a pokutu snížil a ostatními částmi měněného výroku celního orgánu prvního stupně se ve svém rozhodnutí nezabýval, pak není z tohoto jeho rozhodnutí zřejmé, jak o těchto ostatních částech rozhodl, tedy jak rozhodl o jednání, za které je pokuta uložena, o splatnosti pokuty a místě placení. Vzhledem k tomu, že změněný výrok nahrazuje původní rozhodnutí, musí obsahovat veškeré náležitosti rozhodnutí správního orgánu. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2003, č. j. 38 Ca 717/2002 - 55, zrušil a věc vrátil příslušnému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k citované kasační stížnosti uvedl, že při posuzování právních vad u správních aktů se vychází z předpokladu, že ne všechny vady způsobují neúčinnost aktu; pouze těžké vady mají za následek, že akt je nicotný a právně neúčinný. Napadaná vada mezi takové vady nepatří: správní akt byl vydán oprávněným správním orgánem, příslušným k rozhodnutí. Skutečnost, že správní akt podepsala jiná osoba než ta, jejíž jméno je uvedeno, je pro adresáta irelevantní.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z formulace stížnostních bodů vyplývá, že stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým

způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud se nejprve musel vypořádat se zmatečností části odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze týkající se otázky, o jaké žalobní body byla zástupkyní stěžovatele v průběhu ústního jednání před městským soudem rozšířena žaloba, a v důsledku toho, zda se Městský soud v Praze řádně vypořádal s námitkou stěžovatele ohledně formálních nedostatků rozhodnutí žalovaného. V žalobě, o níž bylo Městským soudem v Praze rozhodováno, poukazoval stěžovatel na to, že rozhodnutí žalovaného (Celního ředitelství Praha) nesplňuje zákonné formální náležitosti, když evidentně je podepsáno jinou osobou, než je osoba označená na tomto rozhodnutí (Bc. V.). V protokolu o jednání konaném dne 4. 12. 2003 je uvedeno: „Zástupce žalobce odkazuje na žalobu na č. l. spisu 1 – 3 a k dané věci uvádí, že v daném případě namítá jednak nedostatek formálních náležitostí vydaných rozhodnutí ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu, kdy napadené rozhodnutí, resp. rozhodnutí prvého stupně neobsahuje řádné uvedení osoby, která ve věci rozhodla, a to, jak zákon předepisuje, označením jejího jména, příjmení a funkce oprávněné osoby, tzn. osoby, která rozhoduje jak za správní, resp. jako správní orgán.“ Z citovaného má tak Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatel v průběhu ústního jednání rozšířil podanou žalobu o námitku týkající se nedostatků ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu i na rozhodnutí prvostupňového správního orgánu (v daném případě Celního úřadu Praha V.). Městský soud v Praze tak měl při rozhodování o podané žalobě přezkoumat tu námitku, která směřovala k nedostatkům rozhodnutí žalovaného (Celního ředitelství Praha), neboť tato námitka byla uplatněna ve včas podané žalobě. K rozšíření žalobních bodů, k němuž došlo při ústním jednání, když zástupkyně stěžovatele poukázala na nedostatky nejen druhostupňového rozhodnutí, ale i rozhodnutí vydaného správním orgánem v prvním stupni (Celním úřadem Praha V.), pak nemělo být přihlédnuto, neboť tato námitka byla uplatněna až po lhůtě pro podání žaloby (viz. § 250 odst. 1 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002, podle kterého byla žaloba podána). Z napadeného rozsudku Městského soudu v Praze však vyplývá, že v daném případě při ústním jednání stěžovatel rozšířil žalobní body o důvod týkající se formálních náležitostí rozhodnutí správního orgánu II. stupně, a proto soud k tomuto rozšíření nepřihlédl. V dalším se pak soud vypořádával s námitkou ohledně formálních náležitostí rozhodnutí, které označil jako rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Následující právní argumentace však zjevně směřovala ke stěžovatelem tvrzeným nedostatkům rozhodnutí správního orgánu II. stupně. Městský soud v této argumentaci jednak důsledně užíval slovní kolokace „napadené rozhodnutí“, což je rozhodnutí žalovaného, nikoli rozhodnutí Celního úřadu Praha V., a jednak reagoval na přímou námitku stěžovatele, kterému nebylo zřejmé, co se rozumí oddělením X. Označení „Vedoucí oddělení X“ u podpisu oprávněné osoby pod textem správního rozhodnutí se přitom vyskytuje pouze v rozhodnutí žalovaného. V prvostupňovém rozhodnutí je u podpisu oprávněné osoby uvedeno „Ředitel celního úřadu“. Nejvyšší správní soud tak považuje danou zmatečnost za zřejmou nesprávnost, jež nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť došlo pouze k záměně označení stupně správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo přezkoumáváno. Fakticky totiž od počátku řízení – od podání žaloby – tyto námitky ohledně formálních nedostatků správního rozhodnutí se týkala rozhodnutí druhostupňového správního orgánu, tedy žalovaného.

K věcné stránce námitky směřující k nedostatkům rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu Nejvyšší správní soud uvádí, že se plně ztotožňuje se závěrem Městského soudu v Praze, neboť ani zdejší soud tuto námitku nepovažuje za důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí. Ze stěžovatelovy argumentace je zřejmé, že rozhodnutí žalovaného

považuje za tzv. non-rozhodnutí, neboli rozhodnutí nicotné (nulitní). Pokud by tvrzení stěžovatele bylo pravdivé a Městský soud v Praze by tuto skutečnost opomněl, zavdávalo by to na základě kasační námitky důvod ke zrušení rozsudku jmenovaného soudu v řízení o kasační stížnosti. Nicotnost (neexistenci) správního aktu však způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek situaci, kdy již o existenci správního aktu nelze vůbec hovořit. Může se jednat o vady spočívají například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí bez náhrady zrušen, v absolutním nedostatku zákonem předepsané formy, naprosté neurčitosti či nesrozumitelnosti obsahu rozhodnutí, a v důsledku toho jeho nerealizovatelnosti, nebo v absolutní nemožnosti plnění obsahu rozhodnutí. V posuzovaném případě však o nicotnosti rozhodnutí hovořit nelze. Bez ohledu na možné pochybnosti, které podpis osoby, jež rozhodnutí podepsala s dodatkem „v. z.“ a jež zjevně není osobou uvedenou na rozhodnutí plným jménem i s uvedením funkce, je totiž zřejmé, že rozhodnutí bylo vydáno i vypraveno kompetentním orgánem, bylo vydáno na základě platného zákona, v řádné formě, je určité, srozumitelné a plně realizovatelné. Pochybnosti o zákonnosti napadeného rozhodnutí jsou ke všemu vyvráceny ve vyjádření žalovaného zaslaného Městskému soudu v Praze k podané žalobě, kdy žalovaný výslovně uvedl, že rozhodnutí bylo podepsáno oprávněnou osobou, přičemž toto vyjádření je podepsáno ředitelem orgánu.

O námitce ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu neurčitosti a neúplnosti výroku Nejvyšší správní soud uvážil tak, že nemůže k této skutečnosti přihlédnout, neboť se jedná o námitku, kterou stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). V žalobě proti rozhodnutí žalovaného tato námitka totiž uplatněna nebyla a Městský soud v Praze se jí tudíž nezabýval. Poukazuje-li stěžovatel na to, že touto námitkou by se měl soud zabývat i bez návrhu, což má nepochybně implikovat stěžovatelův názor, že neurčitost a neúplnost výroku zakládá nicotnost rozhodnutí, pak Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že ještě před přezkumem napadeného rozsudku z hlediska stěžovatelem tvrzených důvodů, se soud věcí zabýval s ohledem na ust. § 109 odst. 2 a 3, jak uvedeno výše, a nicotnost rozhodnutí žalovaného ani prvostupňového orgánu neshledal.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a rovněž zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. 1. 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu